

[Udenrigsministeren]

et Østersøamarbejde. Til det vil jeg bare sige, at det fremgår helt klart af den skitse til opbygningen af et Østersøråd, som jeg har gennemgået her, at der ikke skulle opstå den slags kompetenceproblemer, og vi vil i givet fald også have nær kontakt med Kommissionen for at undgå, at noget sådant sker. Det er helt naturligt at stille et sådant krav.

Fru Ebba Strange spørger, hvorledes samarbejdet forholder sig til Østersøkonventionen. Jeg går ud fra, at vi her taler om Østersøkonventionen vedrørende miljøbeskyttelse, og her lægger vi udtrykkelig op til, at der også skal være tale om samlinger i et Østersøråd af ressortministre. Netop på miljøområdet vil det være helt naturligt at sikre en koordineret indsats i kraft af strukturen til det Østersøråd, som vi formentlig snart vil gennemføre.

Så er jeg meget glad for, at fru Ebba Strange mindede om, at SF så sent som for et år siden kom med et tilsvarende forslag, for det betyder, at jeg kan trække mig et skridt tilbage og overlade diskussionen om ophavsret – hvem der først fandt på udtrykket – til Socialdemokratiet og SF. I mellemtiden kan jeg så gennemføre Østersørådet, og det vil ske til marts 1992.

Ole Espersen (S):

Vi kan selvfølgelig kun sige tak til ministeren og tilføje, at det glæder vi os til.

Jeg vil gerne sige, at når jeg nævnte problemerne i forbindelse med levering af hjælp til det tidligere Sovjetunionen, var det bl.a. på baggrund af, at EF-Kommissionen jo af naturlige grunde har haft vanskeligheder med at finde samarbejdspartnere eller myndigheder i det Sovjetunionen, som kunne sikre den praktiske fremførelse af hjælpen osv. Og min betragtning var den, at havde nu SF været så heldige at få deres forslag fra den 22. november 1990 til behandling, havde vi haft et Østersøråd med repræsentation for f.eks. Rusland. Havde man kendt hinanden dér, var det måske muligt, at det var gået hurtigere. Jeg erkender fuldstændig vanskelighederne, og vi er meget, meget glade over, at der nu sættes særdeles effektivt ind for virkelig at få hjælpen frem.

Det eneste, jeg siger, er blot, at jeg synes, erfaringen i højere og højere grad taler for, at der også er et praktisk behov for et Østersøråd, og derfor er vi naturligvis særdeles glade for, at

det kommer allerede i marts 1992, efter det, ministeren siger her.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Kirsten Jacobsen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Udenrigsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 136:

Forslag til lov om ændring af lov om offentlig sygesikring. (Rejsesygesikring).

Af sundhedsministeren (Ester Larsen).
(Fremsat 4/12 91).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling**Lone Møller (S):**

Om få dage har vi formentlig finansloven for 1992 i hus, og derfor ønsker ministeren med dette forslag at gennemføre begrænsninger på rejsesygesikring med virkning fra finansåret 1993. Det er jo fint nok at tænke på det allerede nu, men det kan undre lidt, at ministeren forventer, at forslaget kan færdigbehandles på få dage og træde i kraft den 1. januar 1992.

Regeringen ønsker, at besparelserne gennemføres ved at ophæve reglerne om dækning af udgifter til hjemtransport, uden at det på nogen måde fremgår, hvor stort et provenu ændringen vil medføre. Det fremgår af forslaget, at udgifterne til den offentlige rejsesygesikringsordning i 1990 udgjorde ca. 64 mio. kr., og det kunne være rart at få oplyst, hvor stor en del af dette beløb der blev brugt på hjemtransport. Det fremgår imidlertid ikke af forslaget, og det fremgår heller ikke, hvilke konsekvenser afskaffelsen vil medføre. Kunne man ikke forestille sig, at hvis man afskaffede hjem-

[Lone Møller]

transportordningen, kunne det meget vel medføre længere hospitalsindlæggelser i udlandet?

Jeg kunne også forestille mig, at der ville opstå interessekonflikter i forbindelse med, at man giver tilskud til behandling i udlandet, men ikke til hjemtransporten. Der er ingen tvivl om, at sygesikringen naturligvis vil ønske en hurtig hjemtransport for at opnå den af regeringen foreslåede besparelse, som vi ikke kender størrelsen af, mens den part, der skal betale, hvad enten det er den enkelte patient eller et forsikringsselskab, naturligvis vil ønske at blive behandlet så længe i udlandet, at udgiften til hjemtransport bliver minimeret.

Det fremgår heller ikke af forslaget, hvad ministeren forestiller sig i stedet for. Er det ensbetydende med, at alle fremover skal tegne en forsikring, og hvad vil en sådan forsikring koste den enkelte?

Hvis ministeren forestiller sig, som det fremgår af forslaget, at der skal ske besparelser i 1993, vil det så medføre, at der skal sendes nye sygesikringsbeviser ud inden oktober 1994? Hvis det er tilfældet, vil det medføre en eks-traudgift på ca. 19 mio. kr.

Socialdemokratiet kan ikke støtte forslaget i den foreliggende form, og vi har en del spørgsmål, som vi gerne vil have behandlet under udvalgsarbejdet. Vi mener, at rejsesygesikringsordningen i sin nuværende form er en god og en billig ordning. Ud fra de tal, jeg har fået oplyst, koster det under 20 kr. for den enkelte sygeforsikrede, og derfor mener vi ikke, der er nogen som helst grund til at ændre den ordning. Men vi vil selvfølgelig være åbne under udvalgsarbejdet.

Karen Højte Jensen (KF):

Jeg skal sige på den konservative gruppes vegne, at vi kan tilslutte os dette forslag. Vi mener, at det er nødvendigt at finde besparelser, og vi mener også, at her har sundhedsministeren fundet et område, der ikke rammer de meget svage i vort samfund alvorligt.

Jeg lyttede meget til den socialdemokratiske ordfører, og sjældent har jeg hørt så megen bekymring udtrykt. Jeg vil spørge den socialdemokratiske ordfører, om hun ikke mener, at borgere, der har råd til at rejse, ikke også har råd til at tegne en privat forsikring til hjemtransport.

(Kort bemærkning).

Lone Møller (S):

Det ville jeg såmænd gerne svare fru Karen Højte Jensen på, hvis det fremgik af forslaget. Men det fremgår faktisk ikke af forslaget, at ministeren fremover påtænker, at man skal tegne privatforsikringer, kun at man går ind og angriber en del af den bestående rejsesygesikringsordning.

(Kort bemærkning).

Karen Højte Jensen (KF):

Nej, fru Lone Møller. Hvis man fjerner den offentlige sygesikring, har sundhedsministeren jo ikke handlet på befolkningens vegne. Men i det tilfælde skal der vel ikke meget fantasi til at forestille sig, medmindre man er meget lidt fantasifuld, at man selv tegner en forsikring på området.

Jørgen Winther (V):

Først vil jeg gerne sige, at det kan vel ikke overraske, at Venstre støtter nærværende lovforslag. Men jeg blev overrasket, da jeg hørte den socialdemokratiske ordfører, fru Lone Møller, endda meget overrasket, for dette forslag rammer ikke de svage.

Forslaget drejer sig om hjemtransport efter et ferieophold, og den socialdemokratiske ordfører sagde noget i retning af, at man kunne forvente, hvis den ikke længere var gratis, at man ville ligge længere tid på sygehuset i udlandet. Ja, det kunne man nok godt tro, hvis man ikke kender ret meget til sundhedsvæsenet i Europa. Men det er nu ikke sådan, at det er den enkelte patient, der bestemmer, hvor lang tid man vil ligge på sygehuset. Når lægerne mener, at patienten er færdigbehandlet, er det selvfølgelig klart, at patienten også bliver udskrevet, så den hypotese kan vi altså godt afvise.

De samlede udgifter på området er på ca. 64 mio. kr., og ændringen drejer sig kun om hjemtransporten. Alt i alt synes jeg, det er et godt forslag, der ikke rammer nogen, hvor det gør rigtig ondt. Og jeg vil også gerne bemærke, at man har taget højde for det tilfælde, at patienten er afgået ved døden, for så bliver der ikke tale om nogen betaling.

I dag er det jo sådan, at sygesikringen dækker i Europa og Nordafrika og visse andre lan-

[Jørgen Winther]

de, og det vil sige, at rejsende til fjernere lande må forsikre sig selv. Og dér vil jeg følge fru Karen Højte Jensen op, for hvis man laver en ny ordning her, kan den enkelte selvfølgelig også forsikre sig selv med henblik på hjemtransport.

Jeg synes alt i alt, at det er et godt forslag, og jeg er meget overrasket over, at Socialdemokratiet ikke kan støtte det.

(Kort bemærkning).

Lone Møller (S):

Jeg vil gerne spørge hr. Jørgen Winther, om hr. Jørgen Winther her fra talerstolen kan give en garanti for, at ingen svage nogen sinde skal på ferierejse og vil kunne blive ramt af forslaget.

(Kort bemærkning).

Jørgen Winther (V):

Jeg vil gerne give en garanti for, at enhver, der rejser på ferie, også har råd til at betale en forsikring for hjemtransport.

Birgitte Husmark (SF):

Formålet med forslaget er jo helt klart, nemlig simpelt hen at begrænse de offentlige udgifter til rejsesygesikring. Det står i bemærkningerne, så det er ikke nogen hemmelighed for nogen af os. Det i sig selv har SF ikke noget imod, og vi er villige til at forhandle om det, specielt hvis vi også kan blive medbestemmede over provenuet.

Men det, vi har noget imod, er denne form for bemyndigelseslovgivning. Der tales om bemyndigelse på bemyndigelse, som vil træde i kraft, uden at Folketinget har haft nogen anelse om arten eller omfanget, endsize provenuets størrelse, og det sidste er vel ikke et helt uvæsentligt punkt. Der står simpelt hen i bemærkningerne, at det er endnu ikke endeligt afklaret, så måske burde ministeren hellere have lavet et beslutningsforslag til sig selv.

Den væsentligste ændring er nok, at sygesikringen »kan yde« og ikke »yde«, som den nuværende lov siger, og hermed er der jo banet vej for reduktioner, hvor den siddende minister nu måtte finde behov for det. Så er der desuden den generelle bemyndigelse til ministeren, som er nedfældet i paragrafform.

Ministereren røber en lille smule om de påtænkte besparelser. Reglerne for hjemtransport falder bort, medmindre man ligefrem er død, og hvad der senere vil følge af yderligere besparelser, overlades det til ministeren at finde ud af i sit eget lukkede regi. Men der er i det mindste én interessant krølle på denne sag, som ministeren måske kan afklare. Hvad vil de påtænkte forringelser betyde i forhold til de nordiske lande, hvor der er aftalt nogle fælles spilleregler i den gældende konvention, og hvad vil den påtænkte forringelse betyde i forhold til de gældende EF-regler?

En regeringens nærtstående person, fru Lene Gammelgaard, har den 1. oktober 1991 i tidskriftet Danmarks Amtsråd udtalt, at det vil give en overvældende forøgelse af papirgangen imellem EF-landene med økonomiske udligninger i et omfang, som man ikke tidligere har set. Det er muligt, at det gælder, hvis hele rejsesygesikringen faldt bort, men det her er jo i hvert fald en del af det, og i og med at ministeren baner vej for supplerende, yderligere forringelser på området, er det jo i hvert fald noget, ministeren må tage højde for. Måske kan ministeren så oplyse, om det udsagn er grunden til, at man altså så går så forholdsvis beskedent til værks, og måske kan ministeren endda give os tilsagn om, at transporten er det eneste, som egentlig vil blive omfattet af loven.

Det synes vi alt sammen er ret interessant, og vi ser frem til et udvalgsarbejde, hvor vi regner med at få noget for pengene.

Køpke Christensen (FP):

Jeg skal fra Fremskridtspartiets side sige, at vi ikke har de store indvendinger imod forslaget, men jeg vil da godt lige sige et par ord til hr. Jørgen Winther.

Hr. Jørgen Winther sagde, at forslaget ikke rammer de svage, og at det blot drejer sig om, at man tegner en yderligere forsikring, så man har sikkerhed for at kunne komme tilbage fra udlandet. Det er da ganske rigtigt, det drejer sig jo om offentlige besparelser, men jeg har bemærket, at når der er tale om dødsfald, er man stadig omfattet af transportordningen.

Jeg må spørge hr. Jørgen Winther: Kunne man ikke lige så godt efter hr. Jørgen Winthers filosofi have taget skridtet fuldt ud og sagt, at man må tegne en forsikring, der gælder i alle tilfælde, uanset hvordan og hvorledes man

[Køpke Christensen]

kommer hjem? Var det ikke en fordel at tage skridtet fuldt ud og simpelt hen sige, at alle, der rejser til udlandet, simpelt hen selv må sørge for at tegne en forsikring, som dækker hjemtransporten? Jeg mener ikke, at det er særlig sympatisk.

Stort set har vi ikke noget imod forslaget, men når hr. Jørgen Winther siger, at det ikke rammer de svage, kan man jo sætte spørgsmålstegn ved, hvor grænsen går. Den lille lønmodtager, der har fået råd til en rejse og nu skal betale et ekstra beløb, er det en svag person for hr. Jørgen Winther, eller hvor går grænsen? Jeg synes, det er meget diffust.

Jeg skal ikke lave en stor debat ud af det, men jeg vil i hvert fald nævne én ting, jeg synes er virkelig kritisabel. Man taler om at indgå overenskomster med Europæiske. Hvorfor lader man ikke andre forsikringsselskaber give tilbud på den samme dækning, hvad er grundelsen? Så er der måske nogle, der vil sige, at hvem skulle dog give tilbud på sådan noget, hvem vil forhandle om det? Men jeg ved da, at både Baltica og Sygeforsikringen Danmark har en afdeling, der udsteder sådanne forsikringer, og jeg vil spørge ministeren, om det ikke var en idé, at man også fik tilbud fra andre end Europæiske.

(Kort bemærkning).

Jørgen Winther (V):

Selv om tiden er knap, må jeg sige, at når man bliver stillet et direkte spørgsmål, skal man også helst svare på det.

Til hr. Køpke Christensen: Det væsentlige for Venstre er, at vi kan finde en eller anden form for besparelse, og hvis Fremskridtspartiet kan komme med andre forslag til besparelser på området, der kan finde flertal, er Venstre selvfølgelig også meget positiv over for at vurdere disse forslag.

Om det andet spørgsmål, hvem der er de svage her i samfundet, vil jeg bare sige, at jeg konstaterer, at mange i forskellige grene af samfundet mener, at grænsen mellem de stærke og de svage til stadighed kommer til at ligge højere og højere.

Bente Juncker (CD):

Jeg skal på Centrum-Demokraternes vegne sige, at vi kan støtte lovforslaget.

Lone Dybkjær (RV):

Som CD.

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Kristeligt Folkeparti har tidligere talt for, at når man f.eks. rejste ud på vintersportsferie og havde problemer, når man skulle hjem, var det egentlig urimeligt, at det offentlige skulle betale for det, og derfor kan jeg sige, at Kristeligt Folkeparti vil se meget positivt på forslaget. Vi mener også, at vi skal se lidt nærmere på de enkelte ting og tale lidt med ministeren om, hvilke hensigter ministeren har, da vi jo egentlig ikke er så glade for bemyndigelser, når man ikke rigtig ved, hvad de skal indebære.

Men jeg forventer, at vi får et godt forslag, som vi kan stemme for.

Sundhedsministeren (Ester Larsen):

Fru Lone Møller rejste en lang række spørgsmål om indholdet af ændringerne af rejsesygesikringen. Så vidt jeg kunne høre, var de spørgsmål identiske med spørgsmål, der er blevet rejst over for mig af hr. Torben Lund, og selv om jeg har svaret hr. Torben Lund på de spørgsmål, vil jeg være villig til at svare udvalget på både disse og andre spørgsmål.

Jeg kan sige, at udgifterne til hjemtransport udgjorde i 1990 17.998.358 kr.

Når der bliver spurgt, om en ændring af hjemtransporten vil få betydning for vort samarbejde på dette felt med de nordiske lande, kan jeg svare, at det vil ikke få betydning. Det vil heller ikke medføre nogen vanskeligheder over for EF, da det ikke er en generel rettighed for EF-borgere, at hjemlandet betaler hjemtransporten.

Når jeg fremsætter forslaget nu, er det, fordi det er vigtigt at få indledt denne ændring ved en opsigelse af overenskomsten, så vi kan få gennemdrøftet ændringerne sammen med overenskomstens parter, Sygesikringens Forhandlingsudvalg og Europæiske Rejseforsikring. Udgangspunktet for disse drøftelser er, som det fremgår, at regeringen ønsker at opheve hjemtransportdækningen. Hvis der under disse drøftelser opstår mere tiltalende eller bedre muligheder, vil de indgå i overvejelserne, men det er primært for at kunne indlede disse drøftelser på grundlag af en opsagt overenskomst, at jeg beder om støtte til lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Køpke Christensen (FP):

Jeg vil bare bede ministeren om endnu en gang at overveje at gøre det muligt for andre forsikringselskaber at gå ind i tilbudsgivningen. Man har nu mulighed for at forhandle i et år, da loven først træder i kraft i 1993, og jeg vil gerne høre, om ministeren ikke mener, at det var en overvejelse værd at åbne for muligheden for andre selskaber, f.eks. Baltica eller andre. Jeg ved, at også Sygeforsikringen Danmark har muligheder for at give tilbud på det her. Det er jo et spørgsmål om at få det billigste og bedste tilbud.

Sundhedsministeren (Ester Larsen):

Jeg er meget stor tilhænger af fri konkurrence også på dette område, men jeg er også tilhænger af at få det bedst og billigst, og de tidligere erfaringer, og de overvejelser, man har gjort sig, ville føre til en fordyrelse af ordningen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Kirsten Jacobsen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Sundhedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 137:

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand og lov om social pension. (Ret til plejehjemsoophold m.v. i en anden kommune og udvidelse af forsøgsreglerne).

Af socialministeren (Else Winther Andersen).

(Fremsat 4/12 91).

Sammen med denne sag foretoges de under punkterne 7 og 8 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 144:

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand og lov om social pension. (Ret til ophold på plejehjem m.v. i en anden kommune).

Af Grete Schødts (S) og Bente Juncker (CD) m.fl.

(Fremsat 6/12 91).

8) Første behandling af lovforslag nr. L 151:

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand.

Af Villy Søvnald (SF) m.fl.

(Fremsat 6/12 91).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Else Winther Andersen):

Et af de fundamentale elementer i ældrepolitikken er, at den ældre skal have selvbestemmelse. Der har i den senere tid været nævnt enkelttilfælde, hvor kommunerne ikke har levet op til den målsætning.

Det er fundamentalt for mig, at de ældre ikke stavnsbindes. Socialministeriet har ved flere lejligheder skrevet til kommunerne og bedt dem om at tage hensyn til de ældres ønsker om plejehjem.

Jeg mener også, at problemet med plejehjemsflytninger til en anden kommune et stykke ad vejen løses ved aftaler mellem de involverede kommuner. Men der har været enkeltstående eksempler på, at en kommune ikke har kunnet løse problemet ved flytning.

På trods af en kraftig opfordring fra mig om at samarbejde er der stadig uløste sager. Derfor har jeg fundet det nødvendigt at tage skridt til en lovgivning.

Jeg har med lovforslag nr. L 137 valgt at sikre, at den enkelte ældre, der er visiteret til plejehjem eller beskyttet bolig, har en ret til at få en plads i en anden kommune end opholdskommunen. Det er en betingelse, at ganske særlige forhold gør sig gældende. Som eksempel kan jeg nævne, at den ældre ønsker at flytte for at bevare den tætte kontakt til familien eller måske til andre nære pårørende. Jeg tænker